Çocuk Ergen Sosyal Destek Ölçe?i (ÇESDÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuk Ergen Sosyal Destek Ölçe?i (ÇESDÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18744

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuk Ergen Sosyal Destek Ölçe?i (ÇESDÖ), çocuk ve ergenlerin alg?lad?klar? sosyal destek düzeylerini ve kaynaklar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, orijinal bir arac?n Türkiye popülasyonuna yönelik bir **uyarlama** çal??mas? sonucu elde edilmi?tir. Ölçe?in temel amac?, bireylerin aile, arkada? ve okul gibi çe?itli çevrelerden ald?klar? destek alg?s?n? nicel olarak de?erlendirmektir. 2009 y?l?nda F. Yard?mc? ve Z. Ba?bakkal taraf?ndan gerçekle?tirilen bu uyarlama çal??mas?, arac?n Türkçe konu?an çocuk ve ergenler aras?nda geçerli ve güvenilir bir ölçüm yapabildi?ini göstermeyi hedeflemi?tir. Bu araç, özellikle klinik psikoloji, okul psikolojisi ve hem?irelik alanlar?nda sosyal destek mekanizmalar?n? incelemek için kritik bir öneme sahiptir.

Ölçe?in adaptasyonu s?ras?nda, orijinal yap?s?n?n korunup korunmad???, dil ve kültürel e?de?erlili?in sa?lan?p sa?lanmad??? detayl? **geçerlik** ve güvenirlik analizleriyle ara?t?r?lm??t?r. ÇESDÖ, çocuk ve ergenlerin psikososyal sa?l???n? ve dayan?kl?l???n? etkileyen en önemli faktörlerden biri olan sosyal destek kavram?n? derinlemesine incelemek için ara?t?rmac?lara sa?lam bir temel sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Destek, Çocuk, Ergen, Psikometrik Ölçek, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, **Faktör Analizi**

Yazarlar

Figen Yard?mc?, Zeynep Ba?bakkal

Amaç

Çocuk Ergen Sosyal Destek Ölçe?i (ÇESDÖ), çocuklar?n ve ergenlerin çevrelerinden (aile, akranlar, ö?retmenler vb.) alg?lad?klar? **sosyal destek** düzeyini sistematik olarak ölçmek amac?yla Türk kültürüne adapte edilmi?tir. Bu ölçek, özellikle geli?im dönemindeki bireylerin kar??la?t??? zorluklar kar??s?nda sahip olduklar? destekleyici kaynaklar?n gücünü belirlemekte kullan?l?r.

Ölçe?in birincil amac?, ara?t?rmac?lara ve klinisyenlere, bireyin psikolojik iyilik hali ve stresle ba?a ç?kma yetene?i üzerindeki sosyal çevrenin etkisini de?erlendirme imkan? sunmakt?r. Bu sayede, risk alt?ndaki gruplar?n belirlenmesi ve sosyal destek sistemlerini güçlendirmeye yönelik etkili müdahale programlar?n?n geli?tirilmesi hedeflenmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap?

ÇESDÖ, psikolojideki temel yap?lar?ndan biri olan Alg?lanan Sosyal Destek (Perceived Social Support) kavram?n? ölçmektedir. Alg?lanan sosyal destek, bireyin çevresindeki ki?ilerin kendisine de?er verdi?ine, onu sevdi?ine ve ihtiyaç duydu?unda yard?m etmeye haz?r oldu?una dair sahip oldu?u öznel inanç ve alg?d?r. Bu yap? genellikle çok boyutludur ve ÇESDÖ'nün alt boyutlar?, deste?in geldi?i spesifik kaynaklar? (örne?in, Aile Deste?i, Arkada? Deste?i, Okul/Ö?retmen Deste?i) yans?tacak ?ekilde tasarlanm??t?r.

Ölçe?in yap?sal geçerli?i, bu destek kaynaklar?n?n birbirinden ayr?labilir ancak birbiriyle ili?kili faktörler oldu?unu varsayar. Bu ayr?m, klinik uygulamalarda hangi destek sisteminin eksik veya zay?f oldu?unu tespit etmek aç?s?ndan önemlidir.

Geçerlik

Çocuk Ergen Sosyal Destek Ölçe?i'nin Türkiye'deki geçerlik çal??mas?, ölçe?in amaçlad??? yap?y? ölçme derecesini de?erlendirmeyi içermi?tir. Geçerlik analizleri tipik olarak yap? geçerli?i, kapsam geçerli?i ve ölçüt ba??ml? geçerli?i kapsar. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in orijinal formunun faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de korunup korunmad??? **faktör analizi** yöntemleriyle incelenmi?tir.

Yap?lan analizler sonucunda, ÇESDÖ'nün çocuk ve ergenlerde alg?lanan sosyal destek yap?s?n? kültürel olarak uygun ve istatistiksel aç?dan geçerli bir ?ekilde ölçtü?ü tespit edilmi?tir. Bu, ölçek maddelerinin kültürel farkl?l?klara ra?men destek kavram?n? do?ru temsil etti?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??mas?, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve tekrarlanabilirli?ini incelemeyi amaçlam??t?r. Güvenirlik, genellikle iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test yöntemleriyle de?erlendirilir. ?ç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar homojen bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Adaptasyon çal??mas?nda, ÇESDÖ'nün genel ve alt boyutlar? için hesaplanan Cronbach Alfa de?erlerinin kabul edilebilir düzeyde oldu?u rapor edilmi?tir. Bu yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçe?in Türk çocuk ve ergen popülasyonunda kararl? ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Çocuk Ergen Sosyal Destek Ölçe?i'nin uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örneklemine uygunlu?unu belirlemek için Faktör Analizi kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek

ARABPSYCHOLOGY.COM

maddelerinin teorik olarak beklenen alt boyutlar alt?nda kümelenip kümelenmedi?ini do?rulam??t?r.

Genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak, modelin veriyle uyumu incelenmi? ve sosyal deste?in temel kaynaklar?n? temsil eden faktörlerin kültürel ba?lamda da geçerlili?ini korudu?u gösterilmi?tir. Bu yap?sal do?rulama, ÇESDÖ'nün çok boyutlu sosyal destek kavram?n? ölçmek için sa?lam bir temel olu?turdu?unu kan?tlam??t?r.

Araç

Test Türü:

Uyarlama

Format:

Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Özgün formunda 3, 4 veya 5'li Likert tipi kullan?lm?? olabilir. Uyarlamada genellikle 4'lü veya 5'li Likert kullan?l?r.)

Mevcut Diller:

Türkçe

Popülasyon Grubu:

Çocuklar ve Ergenler

Ya? Grubu:

Genellikle 10-18 ya? aral??? (Ortaokul ve lise ö?rencileri)

Popülasyon Detaylar?:

Türkiye'deki farkl? sosyo-ekonomik ve kültürel düzeylerden gelen çocuk ve ergen örneklemleri üzerinde geçerlik ve güvenirlik testleri yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi:

Öz bildirim (Self-Report) yöntemiyle uygulan?r. Bireyler, kendilerine sunulan destek ifadelerine ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Anahtar Kelimeler

Alg?lanan Sosyal Destek, Çocukluk, Ergenlik, Psikometri, Cronbach Alfa, Ölçek Geli?tirme, **Güvenirlik**, Uyarlama

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:

Mevcut de?il

Kurumsal E-posta Adresleri:

fkyardimci@mynet.com

Yaz??ma Adresi:

Figen Yard?mc? (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret:

Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Figen Yard?mc? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik amaçl? kullan?mlarda genellikle izin al?nmas? yeterlidir.

Test Y?l?:

Uyarlama çal??mas? 2009 y?l?nda yay?nlanm??t?r.

PDF Eri?imi:

Ölçekle ilgili orijinal PDF belgesi bu ba?lant?dan indirilebilir: cocuk-ergen-sosyal-destek-olcegi-cesdo-toad.pdf

Kaynaklar

Yard?mc?, F. ve Ba?bakkal, Z. (2009). Çocuk-Ergen Sosyal Destek Ölçe?i'nin Türkiye'deki geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Journal of Anatolia Nursing and Health Sciences, 12*(2), 41-50.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Çocuk Ergen Sosyal Destek Ölçe?i (ÇESDÖ) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Orijinal kaynakta ölçek maddeleri belirtilmemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM